

„Narodne novine“, broj 45/00.

PRAVILNIK O METODOLOGIJI IZRADNE STRUČNE DOKUMENTACIJE RADI UTVRĐIVANJA STAJA OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM

OPŠTE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuje metodologija izrade i sadržaj stručne dokumentacije kojom se dokazuje primjena staja osiguranja s povećanim trajanjem (u daljnjem tekstu: metodologija).

ZAHTEJ ZA UTVRĐIVANJE STAJA OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Članak 2.

(1) Uz zahtjev za utvrđivanje staja osiguranja s povećanim trajanjem podnositelj poticaja iz članka 6. stavka 2. Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem prilaže stručnu dokumentaciju u sadržaju određenom ovom metodologijom.

(2) Ako se zahtjev odnosi na više radnih mjesta, za svako se od njih podnosi stručna dokumentacija s podacima koji su određeni ovom metodologijom.

(3) Ako podnositelj poticaja podnosi stručnu dokumentaciju za radno mjesto/radna mjesta iz više trgovačkih društava, dokumentacija treba sadržavati sve podatke određene ovom metodologijom za svako radno mjesto u svakom od trgovačkih društava.

(4) Podnositelj poticaja ima pravo na dostupnost svih podataka koji su kao obvezni utvrđeni ovom metodologijom.

ZNAČENJE IZRAZA

Članak 3.

(1) Pod izrazom “radno mjesto” podrazumijeva se vrsta poslova i narav rada koje zaposlenik obavlja na temelju ugovora o radu, a pri obavljanju kojih postoje štetni utjecaji rada.

(2) Pod izrazom “štetni utjecaji rada” podrazumijevaju se opasnosti, štetnosti i napori rada koji u dužem djelovanju na zaposlenika mogu uzrokovati zdravstvena oštećenja s posljedicom gubitka radne sposobnosti.

(3) Pod izrazom “propisane mjere zaštite na radu” podrazumijevaju se propisana pravila zaštite na radu kojima se uklanja ili umanjuje opasnost na sredstvima rada (osnovna pravila zaštite na radu iz članka 9. Zakona o zaštiti na radu) i pravila kojima se sprječava štetno djelovanje poslova radnog mjesta na zdravlje i radnu sposobnost (posebna pravila zaštite na radu iz članka 10. Zakona o zaštiti na radu).

(4) Pod izrazom “mjere zaštite” podrazumijevaju se i priznata pravila zaštite na radu te pravila struke.

IZVORI PODATAKA I POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE STAŽA

članak 4.

Za podatke koji prema ovoj metodologiji moraju biti uvršteni u stručnu dokumentaciju o radnom mjestu za koje se podnosi poticaj trebaju biti naznačeni izvori iz kojih su podaci pribavljeni, odnosno postupak (metoda) kojom je utvrđeno stanje.

TEMELJNI SADRŽAJ STRUČNE DOKUMENTACIJE ZA UTVRĐIVANJE RADNIH MJESTA NA KOJIMA POSTOJE TEŠKI I ŠTETNI UTJECAJI RADA

članak 5.

U svrhu utvrđivanja činjenica postoji li na radnom mjestu težina i štetnost za zdravlje i radnu sposobnost stručna dokumentacija mora sadržavati:

- podatke o podnositelju poticaja,
- podatke o radnom mjestu,
- podatke o štetnim utjecajima na radnom mjestu,
- podatke o posljedicama štetnih utjecaja rada na zdravlje i radnu sposobnost,
- prijedlog zakonske odredbe s obrazloženjem.

PODACI O PODNOSITELJU POTICAJA

članak 6.

1) Podnositelj poticaja - poslodavac prilaže obrtnicu, odnosno rješenje o upisu u sudski registar, a ako je podnositelj poticaja sindikat, prilaže se rješenje o upisu u registar udruga pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi.

2) Ako se stručna dokumentacija podnosi za više trgovačkih društava, prilaže se rješenje o upisu u sudski registar za svako trgovačko društvo.

PODACI O RADNOM MJESTU

lanak 7.

(1) Podaci o radnom mjestu sadrže:

- a) naziv radnog mjesta i opis poslova iz ugovora o radu;
- b) broj i strukturu zaposlenika raspoređenih na radno mjesto, i to po dobi i radnom stažu (ukupnom i stažu na radno mjestu za koje se podnosi poticaj);
- c) raspored radnog vremena (radni sati: tjedno i dnevno, rad u smjenama, rad duži od punog radnog vremena, skraćeno radno vrijeme zbog otežanih uvjeta rada i dr.);
- d) popis poslova kojima zaposlenik sudjeluje u procesu rada, odnosno tehnološkom procesu.

(2) Za svaki se posao iz stavka 1. ovoga članka navode podaci o:

- a) trajanju posla u tijeku jedne smjene, a ako se posao ne obavlja svakodnevno, njegovo trajanje i učestalost u određenom razdoblju (tjedno, mjesečno, godišnje);
- b) strojevima i uređajima koje zaposlenik koristi pri obavljanju pojedinačnog posla (u strojeve i uređaje u užem smislu spadaju postrojenja, sredstva za prijenos, sredstva za prijevoz tereta/osoba i alati);
- c) mjestu/mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi radnog mjesta (radni prostori i prostorije u okviru objekata, skele i površine s kojih se obavlja rad u objektima i izvan njih te drugi prostori na kojima zaposlenik radi);
- d) predmetima rada, uključujući i radne tvari i energente.

PODACI O ŠTETNIM UTJECAJIMA RADA

lanak 8.

Podaci o štetnim utjecajima rada sadrže podatke o opasnostima pri radu, štetnostima, tjelesnim dinamičkim naporima, tjelesnim statičkim naporima, tjelesnim opterećenjima zbog uporabe osobnih zaštitnih sredstava, opterećenjima osjetila te psihofiziološkom naporu na odnosnome radnom mjestu.

OPASNOSTI

lanak 9.

(1) Opasnosti pri radu štetni su utjecaji rada koji predstavljaju stanje ugrožavanja, koje mogu, ali ne moraju biti izvor oštećenja zdravlja s posljedicom profesionalne ili opće nesposobnosti za rad, a njihovo je djelovanje trenutno.

(2) Za svako se radno mjesto navode postojeće opasnosti pri obavljanju poslova, koje mogu biti mehaničke opasnosti, padovi pri kraju na radu, opasnosti od električne struje, termičke opasnosti, biološke opasnosti te opasnosti od požara i eksplozije.

(3) Za svaku se od opasnosti koja je uvrštena u stručnu dokumentaciju navodi:

a) izvor opasnosti (stroj ili uređaj, postrojenje, ručni/mehanizirani alat, sredstvo za prijenos tereta, sredstvo za prijevoz, radni prostor, skele, predmet rada, radna tvar, energent i dr.);

b) osnovna pravila zaštite na radu koja su primijenjena (tehničko-tehnološka rješenja) i posebna pravila zaštite na radu (poslovi s posebnim uvjetima rada, osobna zaštitna sredstva, osposobljavanje za rad na sigurno, oznaka i dr.);

c) obrazloženje okolnosti zbog kojih nisu primijenjena osnovna i posebna pravila zaštite na radu koja su propisom obvezujuća.

ŠTETNOSTI

Članak 10.

(1) Štetnosti su skupina utjecaja rada na organizam zaposlenika koji dužim djelovanjem uzrokuju zdravstvena oštećenja (profesionalne bolesti i bolesti u vezi s radom), što mogu imati nastankom profesionalne ili opće nesposobnosti za rad i opasnosti od nastanka invalidnosti.

(2) Za svako se radno mjesto navode postojeće štetnosti, koje mogu biti kemijske štetnosti, prašine, biološke štetnosti, buka, vibracije, mikroklima, klima, rad u mokrom, rad u uvjetima povećana ili smanjena atmosferskog tlaka ili naglih promjena tlaka te osvijetljenost.

(3) Za svaku se od štetnosti koja postoji pri obavljanju poslova radnog mjesta navodi:

a) izvor štetnosti;

b) neprekidno trajanje izloženosti odnosno štetnosti u postojećem radnom vremenu, ako se rad uz postojeću štetnost obavlja svakodnevno, odnosno uestalost i trajanje povremenih izloženosti u postojećem radnom vremenu. Ako se poslovi uz navedene štetnosti ne obavljaju svakodnevno, potrebno je navesti uestalost i trajanje izloženosti u određenom razdoblju (tjedno, mjesečno, godišnje);

c) koncentracija odnosno jačina štetnosti za vrijeme/vremena izloženosti (ako za štetnost postoji metoda mjerenja) uz naznaku vršnih koncentracija;

d) dopuštene vrijednosti za svaku od štetnosti prema važećim propisima, odnosno priznatim pravilima zaštite na radu u skladu sa zakonom

e) osnovna pravila zaštite na radu koja su primijenjena na izvoru odnosno štetnosti (tehničko-tehnološka rješenja) i posebna pravila zaštite na radu u odnosu na navedenu štetnost (poslovi s posebnim uvjetima rada, osobna zaštitna sredstva, osposobljavanje za rad na sigurno, oznaka i dr.);

f) obrazloženje okolnosti zbog kojih nisu primijenjena osnovna i posebna pravila zaštite na radu koja su propisom obvezuju a.

NAPORI RADA

lanak 11.

U dokumentaciji treba navesti napore za koje se procjenjuje da mogu uzrokovati profesionalnu ili op u nesposobnost za rad, koji mogu biti tjelesni dinami ki napori, tjelesni stati ki napori, tjelesna optere enja zbog uporabe osobnih zaštitnih sredstava, optere enje osjetila i psihofiziološki napori.

TJELESNI NAPORI

lanak 12.

Tjelesni napori skupina su štetnih utjecaja rada koji zbog obavljanja poslova pove anom snagom (dinami ki napori) ili zbog rada u prisilnom ili nefiziološkom položaju tijela, odnosno iz takva položaja (stati ki napori) mogu u dužem djelovanju uzrokovati zdravstvena ošte enja s posljedicom nastanka profesionalne ili op e nesposobnosti za rad.

TJELESNI DINAMI KI NAPORI

lanak 13.

(1) Izvor tjelesnih dinami kih napora mogu biti aktivnosti rukovanja predmetima, aktivnosti upravljanja i aktivnosti pri kretanju na radu.

(2) U stru noj se dokumentaciji za tjelesne dinami ke napore navode:

a) tjelesne aktivnosti kojima se ostvaruju poslovi radnog mjesta (rukovanje predmetima uz navo enje pojedina nih težina predmeta koje zaposlenik podiže, premješta, spušta u jednoj radnoj operaciji te ukupna koli ina radnih operacija i ukupna težina predmeta/tereta u jednoj smjeni);

b) kretanje pri radu (uspinjanje/silaženje; uskakanje/iskakanje, hodanje, tr anje i dr.), s naznakom vremena za pojedinu aktivnost kretanja odnosno u estalosti u jednoj radnoj smjeni;

c) repetitivni pokreti (ruku/nogu) s naznakom u estalosti tih pokreta u jedinici vremena, ukupnom neprekinutom trajanju tih pokreta u jednoj radnoj smjeni.

TJELESNI STATI KI NAPORI

lanak 14.

(1) Za tjelesne se stati ke napore u stru noj dokumentaciji navode položaji tijela pri radu za svaki posao.

(2) Izvor stati kih tjelesnih napora mogu biti položaji tijela pri radu: sjedenje (prisilno/nefiziološko), stajanje s minimalnom mogu nosti promjene položaja, prignut i duboko

prignut stoje i položaj tijela, rad iz zakrenutog položaja trupa, rad rukama iznad glave, klečanje, u anje, rad iz ležećeg položaja, potreba rada uz zadržavanje ravnoteže i dr.).

(3) Za svaki se navedeni položaj tijela koji je izvor statičkog napora navodi neprekidno trajanje rada u odnosnom položaju tijela, a ako se položaj tijela mijenja, navodi se uestalost i pojedinačno trajanje rada u odnosnom položaju tijela.

(4) Ako poslovi koji zahtijevaju rad koji može biti izvor statičkih napora nisu svakodnevni, obvezno se navodi uestalost i trajanje za određeno razdoblje.

TJELESNA OPTEREĆENJA ZBOG UPORABE OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA

Članak 15.

U dokumentaciji se navode vrste osobnih zaštitnih sredstava (za zaštitu dišnih organa, glave, tijela, ekstremiteta i dr.) koja se koriste pri obavljanju poslova iz članka 7. ovoga pravilnika s naznakom vremena u kojem zaposlenik obavlja poslove pod opterećenjem jednog ili više osobnih zaštitnih sredstava istodobno.

OPTEREĆENJE OSJETILA

Članak 16.

U dokumentaciji se navode izvori i vrste podražajnih informacija, trajanje odnosno uestalost aktivnosti koje se osnivaju na tim podražajnim informacijama za poslove iz članka 7. stavka (1) pod d) ovoga Pravilnika.

PSIHOFIZIOLOŠKI NAPORI

Članak 17.

Za psihofiziološke napore u stručnoj se dokumentaciji navode čimbenici kojima je izvor:

a) vrsta posla koja na zaposlenika postavlja povećane zahtjeve - povećan broj informacija koje zaposlenik mora elaborirati sa svrhom primjene ispravne radnje, održavanje visoke razine perceptivnih, mentalnih i psihomotornih funkcija (rad na i rad u uvjetima podopterećenja);

b) tehnološki nametnut ritam rada, neujednačeni ritam rada, tehnološki nametnuta brzina rada;

c) komunikacije nužne u obavljanju poslova radnog mjesta;

d) uvjeti u kojima se rad obavlja: buka koja ometa djelatnost, buka koja ometa nužno govorno sporazumijevanje; klimatski uvjetovana smanjena vidljivost; loša osvjetljenost i dr.;

e) raspored rada koji narušava prirodan biološki ritam i otežava ostvarivanje primarnih fizioloških i socijalnih potreba; tehnološki uvjetovana nemogućnost stanke u tijeku rada, neredovitost ishrane i spavanja;

f) rizik nastanka izvanrednih događaja u tijeku rada koji mogu biti izvor stradanja samog zaposlenika, ostalih zaposlenika, korisnika usluga, nastanka znatnih materijalnih šteta.

PODACI O POSLJEDICAMA ŠTETNIH UTJECAJA RADA

Članak 18.

(1) Podaci se o posljedicama štetnih utjecaja rada daju za oštećenja zdravlja na svakom od radnih mjesta, koje su moguće posljedica djelovanja pojedinačnih opasnosti, štetnosti i napora, odnosno moguće posljedica kumulativnog i/ili sinergističkog djelovanja više štetnih utjecaja rada.

(2) U dokumentaciji se daju podaci o:

a) ozljedama na radu,

b) oštećenjima zdravlja koja su uzrokovala privremenu spriječenost za rad (bolovanja),

c) profesionalnim bolestima, i

d) uzrocima profesionalne ili opće nesposobnosti za rad (invalidnosti) i opasnosti od nastanka invalidnosti.

OZLJEDE NA RADU

Članak 19.

(1) U dokumentaciji treba dati prikaz ozljeda na radu koje su se dogodile zaposlenicima na radnom mjestu iz članka 7. ovoga Pravilnika za odgovarajuće razdoblje (do 5 godina).

(2) U prikazu ozljeda obvezno se navodi posao pri kojem je ozljeda nastala, izvor ozljede, način nastanka ozljede, ozljećen dio tijela i priroda ozljede.

PRIVREMENA SPRIJEČENOST ZA RAD

Članak 20.

U dokumentaciji treba za odgovarajuće razdoblje (do 5 godina) za svaku godinu promatranog razdoblja posebice obraditi i prikazati broj zaposlenika koji su zbog oštećenja zdravlja koja se dovode u vezu sa štetnim utjecajima rada privremeno bili spriječeni za rad (bolovanje). Prikazuje se broj bolovanja po vrstama oštećenja zdravlja koje su posljedica štetnih utjecaja rada i to u odnosu na životnu dob i radni staž.

PROFESIONALNE BOLESTI

Članak 21.

(1) U dokumentaciji se za odgovarajuće razdoblje (do 10 godina) prikazuju podaci o broju profesionalnih bolesti s naznakom oznake prema X. Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema i prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti.

(2) Prikaz se podataka o profesionalnim bolestima daje u odnosu na dob i radni staž.

PROFESIONALNA I OPĆA NESPOSOBNOST ZA RAD I OPASNOST OD NASTANKA INVALIDNOSTI

članak 22.

(1) U dokumentaciji treba za odgovarajuće razdoblje (do 5 godina) prikazati:

a) broj zaposlenika, njihovu dob, ukupni staž i trajanje rada na radnom mjestu, koji su prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, odnosno prema propisu o mirovinskom osiguranju stekli prava utvrđena tim propisima;

b) broj zaposlenika, njihovu dob, ukupni staž i trajanje rada na radnom mjestu, kod kojih su nastale kontraindikacije za nastavak rada, utvrđene posebnim propisima;

c) zdravstvena oštećenja koja su uzrokovala profesionalnu ili opću nesposobnost za rad, opasnost od nastanka invalidnosti ili nastanak kontraindikacija kod zaposlenika iz podstavka a) i b).

(2) Podnositelj poticaja može za podatke iz stavka 1. ovoga članka koristiti izvore iz razdoblja u kojem su podaci reprezentativni.

(3) Podnositelj poticaja može u stručnoj dokumentaciji dati prikaz ciljanog istraživanja zdravstvenog stanja i profesionalne sposobnosti zaposlenika koji obavljaju poslove radnog mjesta iz članka 7. ovoga Pravilnika u odnosu na postojeće štetne utjecaje rada.

(4) Prikaz se stanja (broj zaposlenih i vrste zdravstvenih oštećenja) iz ovoga članka daje u odnosu na životnu dob i radni staž.

TEMELJNI SADRŽAJ STRUČNE DOKUMENTACIJE ZA UTVRĐIVANJE RADNIH MJESTA, ODNOSNO ZANIMANJA NA KOJIMA JE VIJEK OBAVLJANJA PROFESIONALNE DJELATNOSTI OGRANIČEN NAVRŠAVANJEM ODREĐENIH GODINA ŽIVOTA

članak 23.

(1) U svrhu utvrđivanja radnih mjesta - zanimanja na kojima se obavljaju poslovi vijek kojih je ograničen navršavanjem određenih godina života stručna dokumentacija mora sadržavati:

a) podatke o podnositelju poticaja iz članka 6. ovoga Pravilnika;

b) podatke o radnom mjestu na kojem se obavljaju poslovi zanimanja, i to:

- naziv radnog mjesta i opis poslova iz ugovora o radu;

- broj i struktura zaposlenika raspoređenih na radno mjesto (dob, radni staž);

- popis poslova kojim zaposlenik ostvaruje profesionalnu djelatnost;

- detaljan opis tjelesnih i/ili mentalnih aktivnosti kojima zaposlenik obavlja profesionalnu djelatnost, tjelesne (psihomotorne) i psihofizičke funkcije koje su u podlozi tih aktivnosti.

(2) Uz prikaz tjelesnih i psihofizičkih funkcija obvezno se navode spoznaje medicinskih i psihologijskih znanosti o padu tih funkcija u tijeku životne dobi i o kritičnoj dobi u kojoj nastaje nemogućnost obavljanja poslova.

PRIJEDLOG STUPNJA POVEĆANJA STAŽA OSIGURANJA S POVEĆANIM TRAJANJEM S OBRAZLOŽENJEM

Članak 24.

Podnositelj poticaja u završnom dijelu stručne dokumentacije daje prijedlog stupnja povećanja staža osiguranja s povećanim trajanjem sa sažetim obrazloženjem.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".